

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.81.2025
Warszawa, 25 marca 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8066 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez Pana Posła Filipa Kaczyńskiego *w sprawie nadużyć w stosowaniu aresztów tymczasowych*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Ad 1

Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega problem zbyt częstego i długotrwałego stosowania tymczasowego aresztowania. W związku z tym resort przygotowuje pakiet zmian legislacyjnych w celu dostosowania przepisów do konstytucyjnych i europejskich standardów w tym zakresie.

Pierwsze zmiany, które przygotowało Ministerstwo Sprawiedliwości to tzw. ustawa sanacyjna (projekt UD153). W ramach kompleksowej nowelizacji Kodeksu karnego i Kodeksu postępowania karnego zaproponowano wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą surowa kara może być podstawą tymczasowego aresztowania, gdy czyn zagrożony jest karą co najmniej 10 lat pozbawienia wolności albo gdy sąd pierwszej instancji orzekł karę pozbawienia wolności nie niższą niż 3 lata. Nadto, muszą jednocześnie zachodzić obawy utrudniania prawidłowego toku postępowania (obecnie warunku tego w przepisie nie ma, co prowadzi niekiedy do automatyzmu w stosowaniu tymczasowego aresztowania).

Projekt przewiduje także, że stosowanie tymczasowego aresztowania na podstawie art. 258 § 2 Kodeksu postępowania karnego (k.p.k.) do czasu wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji nie może przekroczyć 12 miesięcy (obecnie: 2 lata). W projekcie została również wprowadzona zmiana dotycząca możliwości przedłużania tymczasowego aresztowania. Zgodnie z projektem, sąd może przedłużyć tymczasowe aresztowanie na okres, który łącznie nie może przekroczyć 12 miesięcy, jeżeli postępowanie przygotowawcze było prowadzone sprawnie, ale ze względu na szczególne okoliczności sprawy nie można było go ukończyć w terminie, na który zastosowano areszt. Ponadto sąd będzie zobowiązany do zbadania, w jakim stopniu zrealizowano planowane czynności procesowe, wskazywane uprzednio we wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania i ewentualnych wnioskach o przedłużenie tego środka zapobiegawczego. Jeżeli sąd uzna, że postępowanie jest źle prowadzone, będzie w pełni uprawniony do odmowy przedłużenia tymczasowego aresztowania.

Z treścią ww. projektu, uzasadnieniem projektowanych regulacji oraz z dokumentami, które towarzyszą procesowi legislacyjnemu można się zapoznać pod tym adresem:

<https://legislacja.gov.pl/projekt/12390959>

Drugi projekt, nad którym pracuje Ministerstwo Sprawiedliwości dotyczy wprowadzenia do Kodeksu postępowania karnego nowego środka zapobiegawczego w postaci aresztu elektronicznego. Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie przypadków stosowania tymczasowego aresztowania poprzez wprowadzenie alternatywnego środka zapobiegawczego, opartego na nadzorze elektronicznym, wykorzystywanym obecnie do kontroli odbywania kary pozbawienia wolności w Systemie Dozoru Elektronicznego (SDE).

Projekt przygotowała Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego, która działa przy Ministrze Sprawiedliwości. Obecnie Ministerstwo Sprawiedliwości pracuje nad ostateczną treścią projektu i jego uzasadnienia, opracowuje także ocenę skutków regulacji (OSR).

Zgodnie z założeniami, osoby objęte aresztem elektronicznym będą przebywać we własnym miejscu zamieszkania (z założoną elektroniczną bransoletą) pod kontrolą Systemu Dozoru Elektronicznego (SDE). Zastosowanie tego środka zapobiegawczego uzależnione byłoby od spełnienia wymogów technicznych (zasięg telefonii komórkowej, dostęp do energii elektrycznej) oraz co do zasady od zgody pełnoletnich domowników.

Wprowadzenie „aresztu domowego” ma przyczynić się do ograniczenia nadmiernego stosowania tymczasowego aresztowania. Ma także umożliwić objętej nim osobie, przy zachowaniu efektywnej kontroli nad nią, uniknięcie kosztów ekonomicznych i społecznych związanych z pobytem w areszcie śledczym. Środek ten pozwala na utrzymanie więzi społecznych, skuteczną resocjalizację, a jednocześnie daje większe możliwości monitorowania zachowania osoby objętej dozorem elektronicznym.

Trzeba podkreślić, że zgodnie z założeniami nie w każdym przypadku możliwe będzie zastosowanie aresztu elektronicznego. Na podstawie art. 258 k.p.k. tymczasowe aresztowanie i pozostałe środki zapobiegawcze można stosować nie tylko jeżeli zachodzi uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się oskarżonego, lecz także jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne. Z tego względu można założyć, że areszt elektroniczny będzie najczęściej stosowany na późniejszym etapie śledztwa, kiedy większość dowodów jest już zgromadzona, a tym samym ryzyko utrudniania postępowania – mactwa – jest znacząco mniejsze. Co do zasady, areszt elektroniczny stosować będzie tylko sąd, natomiast „tradycyjne” tymczasowe aresztowanie zastosowane przez sąd będzie mógł zmienić na areszt elektroniczny również prokurator.

Z treścią projektu i jego uzasadnieniem w wersji opracowanej przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego można się zapoznać pod tym adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/projekty-aktow-prawnych>

Po zakończeniu analiz w Ministerstwie Sprawiedliwości, ostateczna wersja projektu zostanie opublikowana w serwisie Rządowego Centrum Legislacji.

Ad 2

Liczba tymczasowo aresztowanych w zakładach karnych i aresztach śledczych w latach 2022 - 2024:

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Tymczasowo aresztowani	8 149	8 430	7 585
Dorośli	7 737	8 014	7 193
kobiety	433	495	500
mężczyźni	7 304	7 519	6 693
Młodociani	412	416	392
kobiety	24	29	25
mężczyźni	388	387	367

Służba Więzienna regularnie publikuje dane statystyczne dotyczące zaludnienia jednostek penitencjarnych, w tym aresztów śledczych w rozbiciu miesięcznym, kwartalnym i rocznym:

<https://sw.gov.pl/strona/Statystyka>

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/